

5. Ukrainian hotels located in war zones ask the world for support and launch the action “Visit Ukraine in the Future”. URL: <https://visitukraine.today/blog/214/ukrainian-hotels-located-in-war-zones-ask-the-world-for-support-and-launch-the-action-visit-ukraine-in-the-future>.
6. Новий конкурс грантів MOM для мікропідприємств та самозайнятих осіб. URL: <https://gurt.org.ua/news/grants/78174>.
7. Баженова С., Пологовська Ю., Канцур І. Розвиток готельно-ресторанного бізнесу в умовах сьогодення. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 38.
8. Шинкар С., Перцович Т. Розвиток маркетингу в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі у сучасних умовах. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 38.

**Возовик К.О.**

Одеський національний економічний університет  
м. Одеса, Україна

*Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри  
туристичного та готельно-ресторанного бізнесу*

**Шикіна О. В.**

## **ГОТЕЛЬНИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ**

Колись інвестиції в готельний бізнес в Україні вважалися дуже привабливою перспективою. Однак це змінилося з повномасштабним вторгненням. Значна кількість готельних підприємств опинилася в регіонах, де велися активні бойові дії, що призвело до призупинення їх діяльності. Обмеження на подорожі, а також скасування авіасполучення в межах України призвели до низки проблем для готельної індустрії. Зараз український готельний ринок працює лише на 2-3% від максимальної потужності в грошовому еквіваленті, причому на півдні – в середньому 3-5%, а в Києві та регіоні – 10-15% [2]. Через бойові дії та окупацію територій більшість готелів на сході призупинили роботу. Наприкінці весни 2022 року спостерігалось зниження заповнюваності готелів, а про курортний сезон не було й мови. Понад 2000 готелів на півдні та сході України досі залишаються закритими. Незважаючи на поточний стан індустрії гостинності в Україні, Одеса, яка

вважається відносно безпечною, заслуговує на увагу, оскільки 90% її об'єктів розміщення залишаються функціональними та безпечними, із середнім завантаженням 60% [2].

З початку конфлікту група Financiere, яка володіє готелями в Україні, демонструвала свою солідарність з країною. Усі готелі групи Financiere зробили свій внесок: «Либідь» (Київ) – 31 569 400 грн., «Дністер» (Львів) – 4 295 401,96 грн., «Прем'єр-Палас» (Київ) – 2 694 174 грн., Premier Hotel Odesa (Одеса) – 72 836,34 грн. Готель «Прем'єр Палац» у Києві запропонував допомогу на суму понад 2,69 млн грн (рис. 1).

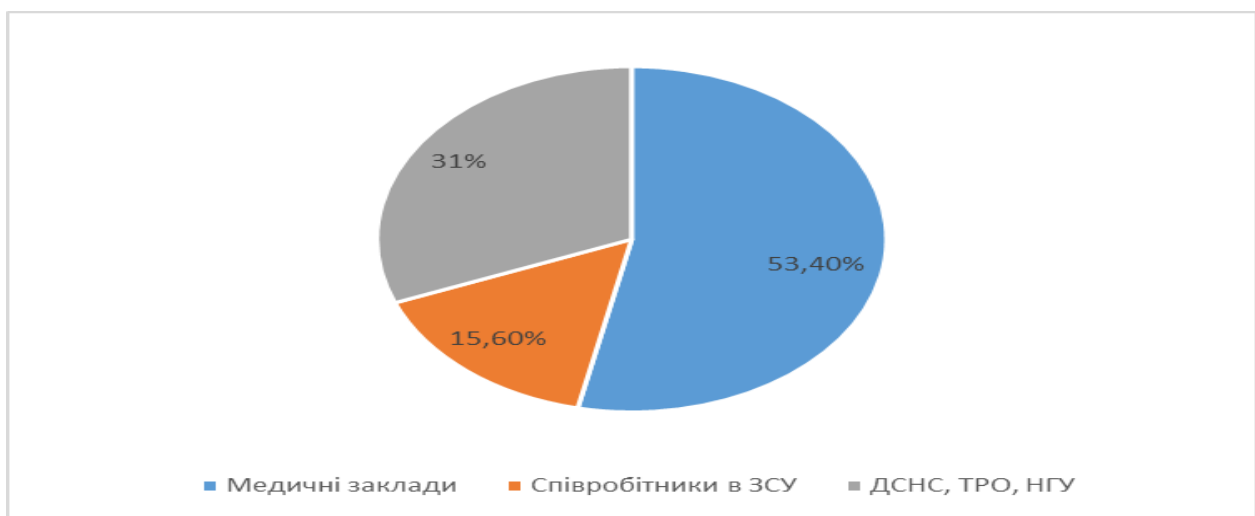


Рис 1. Фінансова допомога готелю Premier Palace Hotel Kyiv [5]

Останні роки поставили перед ресторанним бізнесом несподівані труднощі. На ресторанну індустрію негативно вплинули пандемічні заходи та військові дії (рис. 2).

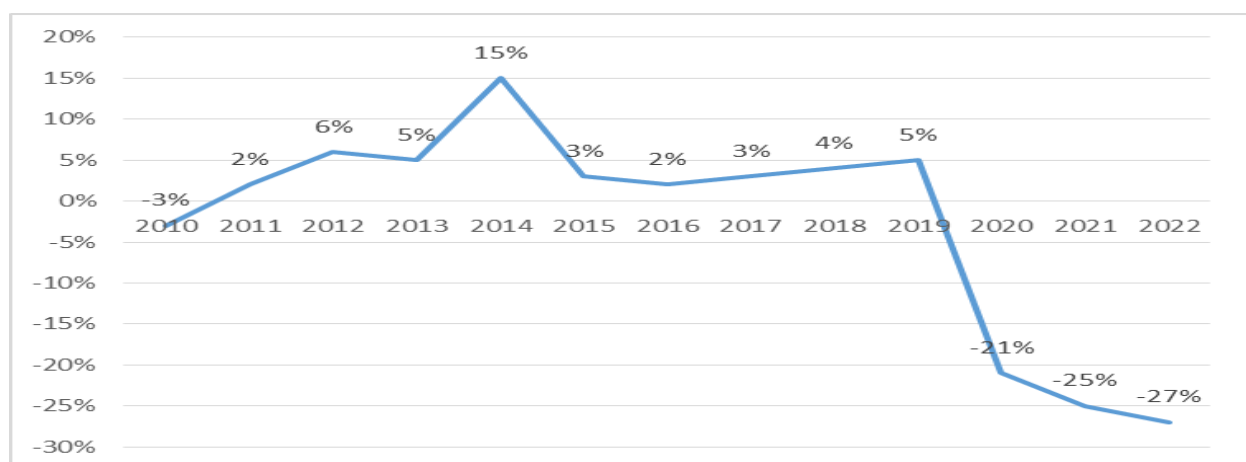


Рис 2. Розвиток ресторанного господарства 2010-2022 рр. [1]

На початок 2020 року в країні було 18 636 закладів громадського харчування. Однак до початку 2021 року ця цифра впала до 14 786. Крім того, через військові дії ринок ресторанів скоротився ще на 25%, в результаті чого закрили 11 000 закладів. Це зменшення відбулося не лише через пряме знищення та окупацію, а й через зменшення прибутку (через значне підвищення цін на продукти, які ресторатори не можуть підняти) [3].

Зараз готельно-ресторанна індустрія переживає період адаптації до нових обставин. На державному рівні вжито законодавчих заходів щодо спрощення процесу оподаткування та фінансового забезпечення цієї сфери гостинності під час дії воєнного стану. Оподаткування готельно-ресторанного бізнесу включає кілька ключових складових, невід'ємних від їх фінансової діяльності. По-перше, фізичні особи мають можливість обрати єдину схему оподаткування за спрощеною системою, яка вимагає лише 2% оподаткування їхніх доходів. По-друге, фізичні особи, які займаються підприємницькою діяльністю, які сплачують єдиний податок II групи, не зобов'язані його сплачувати. Сплата цього податку є добровільною. По-третє, запроваджено звільнення від оподаткування платою за землю земельних ділянок, розташованих на територіях, що постраждали від бойових дій. Крім того, скасовано екологічний податок [4].

Висновок. Війна негативно вплинула на попит на готельні та ресторанні послуги, падіння якого спостерігалось майже в усіх регіонах України. Розвиток готельно-ресторанного бізнесу супроводжується кількома основними проблемами. Це відсутність бомбосховищ, введення комендантської години, падіння доходів населення, брак кваліфікованих спеціалістів у цій галузі та блекауту.

#### **Список використаних джерел**

1. Аналітичний портал. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/05/24/>
2. На початку війни готельний бізнес України обвалився на 90%. Чи є надія на відновлення. URL: <https://forbes.ua/company/na-pochatku-viyeni-gotelniy-biznes-ukraini-obvalivsyua-na-90-chi-e-nadiya-na-vidnovlennya-14102022-9033>

3. Насонова О. Ресторани під час війни – це психологічний захист. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/05/24/https://kr.ua/ua/economics/a658958>
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>

**Гершман Т.**  
Southern Ukrainian Jewish University «Chabad Odesa»,  
Одеський національний економічний університет  
м. Одеса, Україна  
*Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри  
туристичного та готельно-ресторанного бізнесу*  
**Нездоймінов С. Г.**

## **НАПРЯМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ**

Важливість збереження та охорони культурної спадщини України для відновлення культурно-просвітницької та екскурсійної діяльності закладів культури, визначають вітчизняні науковці [1]. На думку В. Нехай та А. Кульбако, збереження окремої пам'ятки культури може розглядатись як каталізатор подальших соціально-економічних зрушень та розвитку історичної і туристичної привабливості територіальної громади [2]. До початку військових дій, музейна мережа України як невід'ємна складова культурної спадщини, почала інтегруватися у європейський культурний та туристичний простір.

Але зараз, коли частина країни перебуває під збройною окупацією російської федерації вже другий рік, більшість закладів культури та туризму, у тому числі й музейні установи, перебувають у стані призупинення діяльності. Станом на 01.03.2023 року, за два роки повномасштабної війни російські окупанти зруйнували або пошкодили 945 об'єктів культурної спадщини України. Це жахлива статистика, яка вкотре підтверджує варварське ставлення